

בעניין:

פרופ' נעמה קונסטנטיני ת.ז. 31459194205456941
ע"י ב"כ עוה"ד עמיחי ויינברגר (מ.ר. 35613) ו/או
ינור ברטנטל ו/או עדי קליין ו/או רויטל
אפלבוים ואח'
ממשרד עו"ד ויינברגר ברטנטל ושות'
מרח' כנרת 5, מגדל ב.ס.ר. 3, בני ברק 5126237
טל' 03-6130875, פקס: 03-6129187

המבקשת:

1. מיקה קליגר ת.ז. 212133615
2. מור לידאני ת.ז. 211434121
3. גלי נשרי ת.ז. 212353577
4. עמר סריה ת.ז. 322833765

העותרות:

ע"י ב"כ עוה"ד עמיחי ויינברגר (מ.ר. 35613) ו/או
ינור ברטנטל ו/או עדי קליין ו/או רויטל
אפלבוים ואח'
ממשרד עו"ד ויינברגר ברטנטל ושות'
מרח' כנרת 5, מגדל ב.ס.ר. 3, בני ברק 5126237
טל' 03-6130875, פקס: 03-6129187

- נגד -

1. שר הביטחון
2. רא"ל אביב כוכבי, בתפקידו כראש המטה הכללי
3. צבא ההגנה לישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466305, פקס: 02-6467011

המשיבים:

הודעה מקדימה למזכירות בית המשפט

1. מצ"ב בקשה מעודכנת לצירוף נייר עמדה (להלן: "הבקשה") מטעם המבקשת להצטרף כ"ידיד בית משפט", פרופ' נעמה קונסטנטיני.
2. אמש, ה- 5.12.2022 הוגשה מחמת טעות בקשה לא מעודכנת, ללא עמדת המשיבים.
3. נבקש ממזכירות בית המשפט לדחות מן המרשם את הבקשה שהוגשה אמש ולא להכניסה לתיק בית המשפט, לקבל תחתיה את הבקשה דנן ולהעבירה לעיון השופטים.

עמיחי ויינברגר, עו"ד
ויינברגר - ברטנטל ושות'
ב"כ המבקשת

בעניין:

פרופ' נעמה קונסטנטיני ת.ז. 31459194205456941
ע"י ב"כ עוה"ד עמיחי ויינברגר (מ.ר 35613) ו/או
ינור ברטנטל ו/או עדי קליין ו/או רויטל
אפלבוים ואח'
ממשרד עו"ד ויינברגר ברטנטל ושות'
מרח' כנרת 5, מגדל ב.ס.ר 3, בני ברק 5126237
טל' 03-6130875, פקס: 03-6129187

המבקשת:

1. מיקה קליגר ת.ז. 212133615
2. מור לידאני ת.ז. 211434121
3. גלי נשרי ת.ז. 212353577
4. עמר סריה ת.ז. 322833765

העותרות:

ע"י ב"כ עוה"ד עמיחי ויינברגר (מ.ר 35613) ו/או
ינור ברטנטל ו/או עדי קליין ו/או רויטל
אפלבוים ואח'
ממשרד עו"ד ויינברגר ברטנטל ושות'
מרח' כנרת 5, מגדל ב.ס.ר 3, בני ברק 5126237
טל' 03-6130875, פקס: 03-6129187

- נגד -

1. שר הביטחון
2. רא"ל אביב כוכבי, בתפקידו כראש המטה הכללי
3. צבא ההגנה לישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466305 פקס: 02-6467011

המשיבים:

בקשה לצירוף נייר עמדה מעודכן מטעם מומחית בתחום

בית המשפט הנכבד מתבקש להתיר למבקשת לצרף להליך נייר עמדה מעודכן מטעמה במסגרת העתירות שבכותרת, בו תובא התייחסותה ועמדתה המקצועית למסקנות עבודת הצוות הרב-זרועי לבחינת שירות נשים בתפקידי לחימה נוספים בצה"ל (להלן: "מסקנות הצוות המקצועי") אשר אומצו על ידי המשיבים בהודעתם המעדכנת מיום 7.6.2022.

כפי שפורט במסגרת בקשת ההצטרפות, המבקשת הינה פרופסור לרפואה ומומחית בעלת שם בתחום רפואת הספורט ובמחקר אינטגרציה נשים בתפקידי לוחמה - הנושא בו עוסקת העתירה, המוכרת על ידי צה"ל עצמו כמומחית בעלת שם בתחומים אלה ואף לקחה חלק בוועדות מקצועיות אשר עסקו בנושאים נשוא העתירה.

- מצ"ב נייר עמדה נוסף מטעם פרופ' קונסטנטיני כנספח א' לבקשה זו

ואלה נימוקי הבקשה:

א. המבקשת

1. המבקשת, נעמה קונסטנטיני, פרופסור לרפואה באוניברסיטה העברית, מנהלת כיום את המרכז לרפואת ספורט בבית החולים שערי צדק; מכהנת כיו"ר המועצה הלאומית של משרד הבריאות לקידום בריאות האישה; חברה בתת-וועדה של הוועד האולימפי הבין לאומי בנושא בריאות הספורטאית ומשמשת כחוקרת, מרצה וכותבת ניירות עמדה מטעמים.
2. המבקשת מבצעת שירותי מילואים בצה"ל במדור כושר קרבי. קודם לכן שירתה כמילואימנית ביחידת 669. בשירותה הסדיר שירתה ביחידת פינוי בהיטס.
3. המבקשת הינה מומחית בעלת שם בתחום רפואת ספורט נשים ומתוקף תפקידה לקחה חלק במחקרים ובוועדות שפעלו לאינטגרציית נשים בתפקידי לוחמה.
4. המבקשת כיהנה כיועצת לקצין הרפואה הראשי של צה"ל וליועצת הרמטכ"ל בענייני נשים בנושא לוחמות, וכמייעצת לכוחות הביטחון בנושא של רפואת ספורט וסוגיית אינטגרציית נשים. המבקשת חברה בפורום מחקר של מחלקת כושר קרבי בצה"ל.
5. המבקשת השתתפה באופן פעיל בתהליכי קבלת ההחלטות הקשורות בנושאי העתירה, ויכולה להעיד עליהם מיד ראשונה. המבקשת השתתפה במספר ועדות מקצועיות הנוגעות לנשים במערך הלחימה, בראשן ועדת האלוף שגב לקביעת מודל השירות לנשים בעשור הבא. המבקשת השתתפה מטעם הצבא בישיבות הוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת.
6. המבקשת הייתה חברה בתת וועדה אשר הוקמה בעשור הקודם על ידי כוחות הביטחון לבחינת ההיבטים הפיזיולוגיים והרפואיים של שילוב לוחמות בזרוע היבשה בה ישבו גורמים רפואיים, אנשי כושר קרבי ואנשי ביטחון כאחד.
7. כפי שניתן להיווכח, המבקשת לקחה ולקחת חלק בפעילות של שילוב נשים בכוחות הביטחון מזה שנים רבות ויש באפשרותה לפרוש בפני בית המשפט הנכבד נדבך נוסף מן היריעה הרלוונטית לענייננו.

ב. העתירות בהן עסקינן ונייר העמדה שהגישה המבקשת

8. עניינן של העתירה בהן עסקינן, הנו, בין היתר כנגד אי מתן הזדמנות על ידי המשיבים לנשים להתמין לתפקידי הלוחמה ביחידות החוד כמפורט בעתירות.
9. בבסיס העתירות, מצויה השאלה האם המדיניות הננקטת על ידי צה"ל שלא לגייס חיילות ליחידות הלוחמה המובחרות, אין דינה להיפסל מחמת היותה נגועה בהפליה פסולה אך ורק על רקע מינן של המיועדות לשירות בטחון.
10. יצוין, כי במהלך חודש יוני 2020 הוגשה במסגרת הליך 3227/20 בקשת הצטרפות מטעם המבקשת במעמד של "ידיד בית משפט" לה צורף נייר עמדה מטעם המבקשת.
11. במסגרת נייר העמדה הקודם שהגישה, הציגה המבקשת בפני בית המשפט הנכבד מדוע ההבדלים הפיזיולוגיים בין גברים ונשים אינם אמורים לגזור באופן גורף הדרת נשים מכלל תפקידי הלוחמה, והראתה מדוע לא קיימת כל מניעה שנשים ישרתו בכל תפקידי הלוחמה.

12. נוסף לכך, הציגה במבקשת כיצד צה"ל בוחר לגייס גברים ליחידות קרביות - רק בגלל שהם גברים - למרות שאינם בהכרח כשירים מבחינה גופנית לכך ובוודאי אינם חסינים מפציעות.

13. עוד הציגה המבקשת את הנזקים שגורמת מדיניות צה"ל לאינטרסים לאומיים, ביניהם: פגיעה בהון האנושי של החברה הישראלית, החלשה של הצבא והאפקטיביות המבצעית, וגיוס כפוי ללוחמה (פעמים רבות) דווקא של פרט חסר מסוגלות פיזית ומנטאלית לכך.

ג. הבקשה דנו ונייר העמדה הנוסף שצירפו מבוקש

14. במסגרת ההודעה המעדכנת שהגישו המשיבים, הודיעו, בין היתר, כי בכוונת צה"ל לאמץ את מסקנות הצוות הרב - זרועי לבחינת שירות נשים בתפקידי לחימה נוספים בצה"ל (להלן: "מסקנות הצוות לבחינת שירות נשים").

15. בין מסקנות הצוות המקצועי הנ"ל, הומצא "מודל תיאורטי" בבסיסו נוסחה לא רלוונטית, הקובע באופן שרירותי את מידותיה של האישה שיכולה - לעמדת הצוות - לשרת ביחידות החוד. צה"ל אימץ את מסקנות הצוות וקבע כי נשים תוכלנה להתמייין ל"התנסות" בשתי יחידות נוספות (בלבד) שהצבא נאות לפתוח בפניהן: 669 ויהל"ם, ובלבד שהינן עומדות כתנאי סף במידות הגוף שנקבעו ב"מודל התיאורטי".

16. המבקשת הינה גורם מקצועי אשר בחן את "המודל התיאורטי" והנוסחה העומדת בבסיסו והגיעה למסקנה כי אין כל סיבה מוצדקת לקיומו של המודל, לא כל שכן לתנאי הסף השרירותיים והחריגים שנקבעו במסגרתו, כאשר המסקנה המתבקשת היא כי כל תכלית המודל הינה להוות חסם בפני נשים בלבד. בפועל, כפי שיוצג בנייר העמדה, תנאי הסף שקבע צה"ל עבור נשים מובילים לכך שמספר זעום של נשים יעמדו בהם, ורק אז תפתח בפניהן האפשרות להכנס להתנסות שיערוך צה"ל בשתי היחידות.

17. במסגרת נייר העמדה, מעוניינת המבקשת להציג עמדתה המקצועית ל"מודל התיאורטי" ולפרט בפני בית המשפט הנכבד הראות מדוע כלל לא נדרש; מדוע החלטת צה"ל להמציא "יש מאין" מודל שכזה הינה תמוהה, בהינתן כי ניתן ללמוד מהתנהלות דה פקטו של צבאות זרים באותו העניין; מדוע תנאי הסף האמפיריים שנקבעו במסגרת המודל אינם רלוונטיים וחריגים - גם זאת תוך השוואה בין תנאי הסף המומצאים שהעמיד צה"ל לבין נתוני אמת כעולה מניסיון בצבאות זרים ותוך תמיכה במחקרים שנעשו והצגתם בפני בית המשפט הנכבד; ומדוע החלטת המודל ככלל- ובאופן הקיים בפרט יוביל לתוצאות לא הגיוניות או סבירות, לא פחות.

18. המסמך מבוסס על מומחיותה של המבקשת בתחום, המחקרים השונים בהם היתה מעורבת ובחינתה את מסקנות הצוות לבחינת שירות נשים כפי שהוצגו במסגרת נייר העמדה.

ד. תגובת המשיבים

19. ב"כ המשיבים 1-3, עו"ד אפשטיין מסר תגובתו לבקשה דן לצירוף נייר עמדה מעודכן ולפיה: "בשים לב לפרק הזמן הקצר שנותר לפני מועד הדיון בעתירות (הקבועות ליום חמישי הקרוב), ולעמדתם לפיה דינן של העתירות להימחק משהתקבלו החלטות חדשות והשתנתה התשתית העובדתית העומדת בבסיס העתירות דנן, המשיבים מתנגדים לצירוף המסמך המבוקש (ראו גם החלטת כב' הנשיאה חיות מיום 16.11.22 לדחיית בקשת מבקשת הצטרפות אחרת להגיש תגובה להודעה מעדכנת מטעם המשיבים)".

20. לאור האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את הבקשה ולהורות על הוספת נייר העמדה המעודכן לנייר העמדה שצורף לבקשת הצטרפותה של המבקשת במעמד "ידיד בית משפט".

עמיהי וינברגר, עו"ד
וינברגר-בוטנל ושות'
ב"כ המבקשת

שילוב נשים ביחידות החוד בצה"ל
נייר עמדה נוסף עבור בג"צ 3227/20 ובג"צ 6522/20

1. מאת פרופ' נעמה קונסטנטיני – שימשה כיועצת לקצין הרפואה הראשי של צה"ל וליוה"ל"ן (יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים) בענייני פעילות גופנית ומגדר; מבצעת שירות מילואים בצה"ל במדור כושר קרבי, שירתה במילואים ביחידת 669 ובשירותה הסדיר ביחידת פינוי בהיטס; השתתפה במספר ועדות מקצועיות של הצבא ומז"י הנוגעות לנשים במערך הלחימה, ובראשן ועדת שגב לקביעת מודל השירות לנשים בעשור הבא (שנת 2007) שם הייתה פעילה בתת הועדה בעניין שילוב לוחמות; מומחית ברפואת משפחה ורפואת ספורט; מנהלת המרכז לרפואת ספורט במרכז הרפואי שערי צדק; יו"ר המועצה הלאומית לבריאות האישה.

א. מטרת נייר העמדה:

1. מטרת נייר עמדה זה להציג בפני בית המשפט הנכבד מדוע ההודעה המעדכנת שהוגשה מטעם הצבא בהליכים שבכותרת, אינה אלא מס שפתיים אשר מטרתה אחת - להצדיק את מדיניות צה"ל הנהוגה כיום, הדרת נשים מתפקידי לוחמת חוד, באופן גורף, ללא התייחסות ליכולות האינדיבידואליות, בניגוד ללשון החוק המפורש.

2. בנייר העמדה שהוגש מודיע צה"ל שימשיך לדבוק בגישתו ולהדיר נשים מתפקידי החוד, הפעם תוך המצאת "מודל תיאורטי", בבסיסו נוסחה לא הגיונית, כאשר דרישות הסף שניסח (למשל משקל מינימאלי) מצוי ברף כה גבוה – המותיר את הנשים, רובן ככולן - ללא אפשרות להתקבל.

3. גם הנשים המועטות אשר יעמדו בתנאי הסף – אינן מתקבלות ליחידה אלא לפיילוט מצומצם שעורך צה"ל לנשים בלבד, ששוקלות 78 ק"ג ובשתי יחידות בלבד. (ביה"ס פתחו אך ורק את סילוק פצצות ולא את יחידות החוד).

4. האבסורד במודל, עולה ביתר שאת מהעובדה שבהודעתו מיום 4.12.2022 הודיע צה"ל כי פנייתה של העותרת 3 בבג"צ 3227/20, הגבי גלי נשרי להשתלב ביחידת 669 נענתה בשלילה, מאחר ואינה עומדת במשקל המינימאלי (המוגזם) שנקבע. המשמעות היא, אם כן, כי על ספורטאית מצטיינת בעלת יכולות גבוהות מהמוצע, להשמין (לא פחות) עד למועד המיונים.

5. כך גם פנייתה של העותרת 1 בבג"צ 1356/1, הגבי נעמי אשכנזי להשתלב בהתנסויות ביחידות יהל"ם ו-669 נענתה בשלילה, נראה כי מאחר ולא עומדת בקריטריון הגובה בס"מ בודד אחד.

6. כבר כעת אציין ויורחב על כך בהמשך: הן הנוסחה התיאורטית שהמציא צה"ל והן הערכים שאימץ כתנאי סף עבור נשים אינם הגיוניים ואף אבסורדיים. מטרת נייר עמדה זה להראות, כיצד באופן שיטתי נוהג הצבא כב"מועדון סגור" לגברים בלבד, וכי גם כאשר לכאורה נעשים צעדים לשילוב נשים, הרי שבפועל מציב צה"ל תנאי סף לא הגיוניים (ואף לא נחוצים) שכל מטרתם הינה להציב חסמים על גבי חסמים בפני נשים (בלבד) באופן שמותיר את המועדון – סגור.

7. מסקנה זו נובעת ראשית, מעצם העובדה שצה"ל בחר להמציא, אד הוק, מודל תיאורטי, ללא כל הוכחה מעשית או ניסיון המוכיח נכונותו, תוך נקיבה בתנאי סף שבסיסם ממש לא ברור ולא מוכח מדעית - הגם שקיימים נתונים אמיתיים בשטח מהם ניתן ללמוד על תנאי סף ריאליים ומבחני יכולת מקובלים שכבר

הוכיחו עצמם. אציין כי מספר פעמים מצוין בתגובת צה"ל כי המודל התיאורטי פותח בין היתר על "בסיס מידע נוסף שעמד בפניו" אך באופן תמוה ביותר אינו נותן שום רפרנס לאותו מידע עלום.

8. שנית, בשים לב כי ה"מודל התיאורטי" המוצע לשילוב נשים ביחידות הלוחמות בצבא, אינו עולה בקנה אחד עם הממצאים העובדתיים הקיימים בשטח בהשוואה לצבאות זרים. כפי שאפרט בהמשך, לא בכדי מתעלם צה"ל מנתוני אמת שקיימים, ממחקרים ומניסיון מוכח של צבאות זרים, ואף מסתיר, או לכל הפחות אינו מציג נתונים אלה בפני בית המשפט הנכבד - שהרי יש בהם כדי לעקר לחלוטין את המודל שהומצא כעת לצורך סינון כמעט ומוחלט של נשים מתפקידי החוד.

9. שלישית, יש לשים לב כי המודל המוצע כשלעצמו עומד בניגוד ללשון החוק המפורש, כאשר נערך פיילוט בלבד במסגרת שתי יחידות בלבד ובאופן המותיר את כלל התפקידים חסומים בפני נשים, זאת חלף פתיחת כלל התפקידים וסגירת תפקידים ספציפיים כפי שנקבע על ידי הועדות הקודמות שצה"ל מינה. נוסף לכך, המודל אף אינו שוויוני במהותו - שהרי הומצא ובוחרן נשים בלבד ואינו בוחרן התאמתם של גברים לתפקיד הקונקרטי.

10. רביעית, לא ברור מדוע הצבא לא ערך ניתוח תפקיד/עיסוק ובחן מה הפרמטרים הפיזיולוגיים הדרושים בכל יחידה ויחידה בצבא ללא הגבלה של גובה ומשקל כנהוג בצבאות אחרים (למעט הגבלה של גובה ומשקל כתנאי סף לגיוס לצבא בכלל).

11. לבסוף, להראות כי אין כל מניעה לגייס נשים ליחידות הלוחמות כולן, כפי שנעשה בצבאות מודרניים אחרים, על בסיס התאמה לדרישות התפקיד, וכי אין בהבדלים הפיזיולוגיים בין גברים ממוצעים לנשים ממוצעות למנוע מנשים להתמייין לכל יחידות צה"ל כל עוד הן עומדות בקריטריונים האחודים.

12. **דעתי הבלתי מתפשרת היא שצה"ל המציא נוסחה תיאורטית שמועלם לא נבדקה במציאות וקבע תנאי סף באופן המוביל לתוצאה בה נשים לא תעמודנה בדרישות הסף, בהנחה שבית המשפט הנכבד ימשוך ידיו, לא יבחן את הנוסחה או התנאים לעומק ויקבל אותם כ"כזה ראה וקדש".**

13. אני סבורה כי אין לאפשר את הניסיון שמבצע צה"ל "להכשיר את השרץ" ולהדיר רגלי נשים מתפקידי לוחמת החוד בכסות נוסחה פיזיולוגית-רפואית, לא מבוססת, לא הגיונית, ומבלי שהדבר יעמוד למבחן בית המשפט הנכבד.

ב. היעדר נחיצות ה"מודל התיאורטי"

14. הנני עוסקת מזה שנים ברפואת ספורט ואינטגרציה נשים בצה"ל ועמדתי המקצועית לעניין זה הייתה ועודנה כי לא קיימת כל מניעה פיזיולוגית או רפואית שאישה – אינדיבידואלית, בעלת היכולות המתאימות למשימות הנדרשות – תשרת בכל תפקיד לחימה בצבא.

15. העיקרון המנחה הינו "האדם הנכון במקום הנכון". בתוך כך, מי שביכולתו לצלוח את מערכת הסינון והמיון הקפדנית של הצבא לתפקידי לוחמת החוד - בין אם חייל ובין אם חיילת - הרי שיוכל/תוכל להשתלב ביחידות הנ"ל.

16. נכון אמנם, כי מבחינת כושר גופני לגבר הממוצע יתרון על פני האישה הממוצעת. אך יש לשים לב: הסוגייה העומדת על המדוכה אינה עוסקת בהשוואה בין יכולות הגבר הממוצע אל מול יכולות האישה הממוצעת. ישנן בהחלט נשים בעלות היכולת לבצע תפקידי לוחמה גם ביחידות החוד ומבלי שיהיה בכך כדי לפגוע

ביכולות המבצעיות של היחידות, ומנגד ישנם גברים רבים שאינם מסוגלים לכך אולם כן מקבלים את האפשרות להתמין ליחידות אלו.

17. טענה זו נכונה ביתר שאת שעה שהנשים המבקשות להתקבל ליחידות העילית מאופיינות במוטיבציה גבוהה ביותר וכבר הוכח שכוח רצון ומוטיבציה מנבאים הצלחה ("המחקר של מקלונג" עליו אעמוד בהמשך).

18. באחרונה, כחלק מההליכים שבכותרת, הוציא הצבא הודעת עדכון ובה מסקנות הצוות המקצועי שמונה לבחינת שילוב נשים ביחידות הלוחמה. אציין במאמר מוסגר כי היעדר פירוט בעלי התפקיד המרכיבים את הצוות המקצועי ואי ציון שמותיהם, כמו גם היעדר ההוכחות המדעיות לקביעות השונות בדוח מעלה תמיהה.

19. בין מסקנות הצוות המקצועי הנ"ל, פותח "מודל תיאורטי" הקובע באופן שרירותי את מידותיה של האישה שיכולה - לעמדת הצוות - לשרת בחלק מיחידות החוד. צה"ל אימץ את מסקנות הצוות וקבע כי נשים תוכלנה להתמין לפיילוט לשתי יחידות נוספות (בלבד) שהצבא ניאות לפתוח: 669 ויהל"ם (סילוק פצצות בלבד), ובלבד שהינן עומדות כתנאי סף במידות הגוף ובדרישות שנקבעו ב"מודל התיאורטי".

20. כבר בפתח הדברים יובהר, "המודל התיאורטי" כשמו כן הוא - מודל מומצא, אשר דומה כי כל תכליתו להוות סנן לדחיית מועמדותן של נשים - בכדי ליתן תוקף להחלטה שניתנה זה מכבר - להדיר רגלי נשים מתפקידים מסוימים משיקולים לא רלוונטיים.

21. ודוק. חלף יצירת מודל תיאורטי נעדר אחיזה, ניתן להתבסס על מודל מעשי וקיים וללמוד מניסיונם של צבאות מודרניים (כגון צבא בריטניה, צבא אוסטרליה, צבא ארה"ב) אשר נשים משולבות מזה שנים בכלל יחידותיהם - גם הלוחמות. כך, ניתן ללמוד מהניסיון הקיים בצבאות זרים על מידת הצלחת הפרויקט ותנאי הסף הדרושים (אם בכלל) להצלחת שילובן של הנשים.

22. יצוין, כי מהשוואה אל מול צבאות זרים אשר השכילו לשלב נשים בכל היחידות, ניתן לראות כי **לא קיים כל מודל שתכליתו סינון נשים בלבד** מתפקיד זה או אחר. כך למשל, בצבא ארה"ב, קיימת סדרה של מבחנים שנועדו להעריך את היכולות הפיזיות של החיילים המיועדים **Army Combat Fitness Test (ACFT)**¹, כאשר התרגילים במבחן אחידים לנשים ולגברים, במסגרתם מבוצעים מבחני כוח פונקציונליים כגון 3-RM dead lift, power throw Standing, Hand-release push-up, Sprint-drag-carry ועוד אשר מסוכמים לציון כולל.

23. מבחנים פונקציונליים נוספים מבוצעים למתגייסים (נשים כגברים) שצריכים לעמוד במבחן ה- **OPAT – Occupational Physical Assessment Test**².

24. אציין כי מבחן ה- **OPAT** פותח ע"י מומחים ב- **USARIEM** וב- **CIMT** אשר למדו את דרישות התפקיד ביחידות רבות בצבא ארה"ב תוך הסתמכות על מחקרים מדעיים וכן בדקו מעל 2000 איש לצורך תיקופו. המבחן כולל ארבעה מבדקים (קפיצה למרחק, זריקה בישיבה, **DEAD LIFT** וריצת הפוגות אירובית. מבדקים אלו מעריכים כוח פלג גוף עליון ותחתון, כוח שריר ויכולת אירובית המותאמים לעמידה במשימות הנדרשות ע"י הצבא. המבחן נכנס לצבא האמריקאי כבר בחודש אפריל 2016.

¹ <https://www.army.mil/acft/>

² <https://www.military.com/military-fitness/preparing-armys-new-fitness-tests-opat-and-acft>

25. יודגש כי משקל, גובה או LCI אינם חלק מהדרישות!

26. **עצם המצאתו של "מודל תיאורטי" עבור נשים בלבד, ועוד ברף כה מחמיר עליו נעמוד בהרחבה בהמשך, שעה שלא קיימות דרישות סף דומות מסוגן ביתר צבאות העולם אשר פתחו שעריהן בפני נשים לוחמות ביחידות חוד - מעיד מניה וביה כי תנאי הסף ביחידות הצה"ליות נקבעו באופן שרירותי ומיותר.**

27. יודגש כי במסגרת דוח מסקנות הוועדה לא הוצג כל טעם מניח את הדעת לדרישות הסף המחמירות, ונראה כי לא ניתן להתחמק מהמסקנה שכל מטרתן להותיר את יחידות הלוחמה "מועדון סגור" לגברים בלבד.

28. והנה כי כן, חרף הנתונים הקיימים בשטח המעידים כי אין כל מניעה לגיוס נשים בכלל היחידות הקרביות (כמובן, הנשים המתאימות לכך אשר תעבורנה את הליכי הסינון והמיון הרגילים בצה"ל, כפי שנדרשים להם המגויסים הגברים) בחר הצבא להסתמך על "מודל תיאורטי" שמעולם לא נבדק ולא הוכח - ולא על ניסיון קיים בשטח - שתוצאתו, "הפלא ופלא", **כי אין כמעט נשים שתוכלנה, אם בכלל, להשתלב במיעוט היחידות הקרביות שהצבא ניאות לפתוח בפניהן.**

29. ולהלן אתייחס ל"מודל התיאורטי" בהשוואה לנתוני אמת שנאספו בשטח ואוכיח, כי אין המודל התיאורטי אלא חסם נוסף שהתבקשו להעמיד בפני נשים מצוינות בעלות יכולות שהצבא יכול אך להרוויח משילובן בשורותיו.

ג. "המודל התיאורטי" – כלי נוסף ובלתי ענייני להשגת המטרה והיא הדרת נשים מתפקידי הלוחמה בצה"ל

30. מהותו של המודל התיאורטי, בנוסחה שהגדיר צה"ל, המשוואה הפיזיולוגית:

31. תחילה אציין כי הנוסחה הנ"ל הינה בסיסית ביותר ומתאימה לכל מתאמן בספורט או בצבא, ולא נדרשת עבודת מטה נרחבת לשם הגעה אליה. הנוסחה למעשה אומרת כי אדם יגיע ליכולת ביצוע סופית בהתחשב בנקודת ההתחלה כפול זמן ההכשרה. מעבר לעובדה כי לא מצוין זמן ההכשרה, נוסחה זו אינה לוקחת בחשבון גורמים רבים חשובים לפוטנציאל השיפור מעבר לנקודת הפתיחה כגון פוטנציאל אישי, יכולת התאוששות, תזונה, רמת סטרס, מידת השקעה, חוסן נפשי (מוטיב חשוב בפן הצבאי) וכו'. התייחסותי, אם כן, הינה לדרישות שקובע צה"ל במסגרת נתוני הסף (Y0) עליהם אעמוד כעת.

32. במסגרת ה-Y0, "נקודת הפתיחה", קבע צה"ל דרישות פיזיולוגיות ניסיוניות, גבוהות, שלא ברורה הרלוונטיות שלהן ומה התימוכין המדעיים שלהן, בהן נדרשות **נשים בלבד** לעמוד בנקודת תחילת ההכשרה, תוך שלא קובע תנאי סף לגברים. כך מוגדרת הנוסחה: $Y(0) = W * h * \%Fat * VO2max * P$, כאשר מוצבים בה הערכים הבאים:

א. מסת גוף W

ב. גובה H

ג. הרכב הגוף (אחוז שומן ומסת גוף רזה (%Fat, Lean body mass (LBM))

- ד. צריכת חמצן מרבית (צח"מ, מדד המעיד על יכולת אירובית מרבית) VO_{2max}
- ה. מרכיבי כח P
- ו. קריטריונים הנוגעים למיון הרפואי (לדוג': פרופיל רפואי, סקר אנמיה, סדירות הווסת החודשית ועוד).
33. תחילה יש לציין כי ה"מודל התיאורטי", מתבסס לכאורה על נוסחאות, נתונים ומנחים מקצועיים. יחד עם זאת, אין כל דרך לדעת (לאור הימנעות שיטתית של הצבא לחשוף את הנתונים) על מה מתבסס המודל ומה עמד בפני מנסחיו.
34. ה"מודל התיאורטי" קובע כאמור, עבור נשים בלבד, ספים פיזיולוגיים ראשוניים, שרק מי שעומדת בהם תוכל לנסות ולהתמייין לתפקידים קרביים מסוימים, בעוד שמחקרים שבדקו מהם המאפיינים של נשים שצלחו מסלולים קרביים ביחידות חוד מעלים נתונים שונים בתכלית.
35. חשוב להתעכב על נקודה זו – בעוד ש'המודל התיאורטי' (שכאמור אינו מתבסס על נתוני אמת) מבקש לקבוע אמפירית, מראש, את מידות הגוף של האישה הלוחמת, מחקרים שנערכו לאחר הצלחתן של נשים ביחידות קרביות בצבאות מודרניים (וליתר דיוק צבא ארה"ב), העלו נתונים אחרים וזאת מבלי שאותם נתונים פיזיולוגיים הועמדו מעולם כתנאי סף לנשים בלבד.
36. נקודה נוספת המעידה על היעדר רצינות המודל והנוסחה המצויה בבסיסו, עולה מכך שהקריטריונים שנקבעו כתנאי סף ליחידות יהל"ם ו-669 הינם אחידים, זאת חרף השוני הברור באופי וצרכי כל יחידה. כך, היה על צה"ל להגדיר את צרכי כל יחידה ולקבוע תנאי סף הרלוונטיים לה- שוב, לגברים ונשים כאחד.
37. כעת אתייחס לדרישות צה"ל תחת סעיפים א-ו לעיל.
38. כפי שניתן לראות, על פי "המודל התיאורטי", תוכלנה להתמייין ליחידות המיוחדות נשים בעלות מידות הגוף הבאות:

בעבור תפקידי לוחמה ביחידות המיוחדות:

- 38.1. משקל גוף מינימאלי: 78 ק"ג
- 38.2. גובה מינימאלי: 1.66
- 38.3. מדד LCI (מחשבון הרכב גוף לנשיאת משקל): 1.05
- בנוסף דרושים מבחני ביצוע: תוצאת ריצת 3000 מ' ב-14:50 דק' ו-10 חזרות של עליית מתח ללא משקל.
39. והנה מנגד, מחקר שפורסם השנה³ ב- National Library Of Medicine (להלן: "המחקר של מקלונג") מעלה כי המדדים האנטרופומטריים (משקל, גובה והיחס ביניהם) של נשים אשר סיימו בהצלחה הכשרה מפרכת של יחידת העילית האמריקאית (RANGERS) הינם כדלקמן: הגובה הממוצע: $1.67 \pm$ 0.07 מטרים, משקל ממוצע: 69.4 ± 8.2 BMI, 25.0 ± 2.3 kg \cdot m⁻², אחוז שומן: $20.0\% \pm 2.0\%$, מסת הגוף הרזה 53.0 ± 5.9 ק"ג ויכולות אירוביות: 48.2 ± 4.8 mL \cdot kg⁻¹ min⁻¹.

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9390221/>

McClung, H. L., Spiering, B. A., Bartlett, P. M., Walker, L. A., Lavoie, E. M., Sanford, D. P., & Friedl, K. E. (2022). Physical and Physiological Characterization of Female Elite Warfighters. *Medicine and science in sports and exercise*, 54(9), 1527–1533

40. נראה, כי "במודל התיאורטי" לגיוס ליחידות המובחרות הצה"ליות, על האשה לשקול **לפחות** 78 ק"ג, **בעשרה קילוגרם יותר** מהמשקל המבוקש בטווח שנמצא ללוחמות העילית בצבא ארה"ב.

41. העובדה שעליה לא ניתן להתווכח, היא כי מידות הגוף של הנשים שסיימו בהצלחה מסלול ביחידות עלית בצבא ארה"ב שונות בתכלית מאלה שנדרשות על פי "המודל התיאורטי" מה שמעיד על מידת נפקותו.
42. אציין כי מבירור אישי שערכתי אל מול עורכת המחקר - מקלונג, עולה כי שלוש נשים בלבד מתוך אלו שסיימו בהצלחה את מסלול הריינג'רס עמדו בתנאי הסף של 78 ק"ג!
43. תוצאות אלו מעידות כי דרישות הסף שקבע צה"ל תחת הגדרת ה-W (ס' 18 א' לעיל) אינן רלוונטיות באופן המעלה חשש כי המקור לדרישות של "המודל התיאורטי" איננו ענייני וכל מטרתו להציב עוד חסם, אולי בלתי אפשרי, בפני נשים מצוינות, מסוגלות ובעלות יכולת להשתלב בשורות יחידות הלוחמה בצבא.
44. ידוע לנו כי בשתי היחידות הבודדות בהן הסכים צה"ל לבצע פיילוט אין קריטריון משקל וכי לא מעט חיילים לא היו יכולים לשרת ביחידות אלו לו היה המודל התיאורטי מיושם עליהם.
45. נוסף על האמור, המודל התיאורטי מתבסס בין היתר על מדד ה-LCI (המדד המציג מהו המשקל שיש לאפשר לפרט לסחוב- ביחס למשקל גופו). אבהיר כי גם מדד זה נקבע בדוח כ"תורה מסיני" ואינו מנומק. לא ברור מתוך הדוח כיצד נערך חישוב מדד זה, זאת מאחר ועל מנת לחשבו יש להתבסס על נתונים שלא ברור אם קיימים בידי צה"ל קרי, היחס בין מסת הגוף הרזה לבין מסת השומן. ושוב, האם גם לגברים מחושב ה LCI בטרם התמיינותם? ככל הידוע לי, הרכב גוף לא נמדד כתנאי השתתפות בימי המיונים או כתנאי התקבלות ליחידות המובחרות.
46. הגדרת ערך ה- Y_0 בנוסחה הפיזיולוגית שנקבעה במסגרת המודל התיאורטי, מעלה אבסורדים נוספים. על פי הנוסחה, $Y(0) = W \cdot h \cdot \%Fat \cdot VO_{2max} \cdot P$, כופלים משתנים שאינם בעלי אותם ערכים כגון גובה ומשקל וכוח וכדומה במילים אחרות - אין בפנינו נוסחה מתמטית אלא נוסחה שלא כיצד ניתן לפרשה. טול לדוגמה אישה בגובה 1.90 מ', האם רק מטעם זה היא תזכה לציון גבוה יותר המעיד על יכולותיה הפיזיות וכשירותה לתפקיד? ברי כי התשובה לכך שלילית.
47. גם באשר למיון הרפואי (ר' סעיף 18 ו' לעיל) נראה כי במודל התיאורטי לא מופיעים נתונים לגבי הפרופיל המיטבי והפרופיל הבעייתי.
48. מנגד, במחקר של מקלונג (ראה הערת שוליים לעיל) בוצע ניתוח שמטרתו לבחון את ההקשר בין מדדים בריאותיים שונים לבין סיכויי פציעה. כך, נבדקו: mineral content, 2.75 ± 0.28 kg; bone mineral density, 1.24 ± 0.07 g·cm⁻² וכן נערכה טבלה הפורטת מדדי בריאות מרכזיים עבור שלוש-עשר נשים אשר צלחו את בית הספר להכשרת ה-rangers:

TABLE 3. Indicators of general and endocrine health of the FEW.

	Mean \pm SD	Range
HDLC (mg·dL ⁻¹)	67.3 \pm 13.3	43.5–96.0
Triglycerides (mg·dL ⁻¹)	56.9 \pm 26.0	33.5–107.0
SHBG (nmol·L ⁻¹)	56.7 \pm 30.8	22.1–140.0
Free testosterone ^a (pmol·L ⁻¹)	16.2 \pm 6.8	8.3–30.1
Testosterone (nmol·L ⁻¹)	1.1 \pm 0.3	0.7–1.8
Androstenedione (nmol·L ⁻¹)	8.3 \pm 3.2	3.0–12.5
DHEAS (μ mol·L ⁻¹)	5.6 \pm 2.4	0.9–9.4

n = 13.

49. אבהיר, כי לנתונים שציינה הועדה במסגרת המיון הרפואי (אנמיה, מחזור וסת) אין בהכרח משמעות לקביעת יכולות וגם אם יש חסר באחד הנתונים- הרי שניתן לטפלו. כך לדוגמא אחד המדדים שציינה הועדה היא אנמיה וחסר ברזל. אבהיר כי אנמיה הנגרמת מחסר ברזל אמנם שכיחה יותר בקרב נשים אולם ניתנת לטיפול בנקל ובשום פנים אינה צריכה להיות קריטריון לפסילה או לניבוי יכולת הצלחה בתפקיד. פשוט צריך לטפל בה!

50. אציין שבמחקרים שביצע הצבא לרבות ביחידות חי"ר נמצא שישנם גם גברים עם אנמיה וחסר ברזל משמעותי ואף נמצא כי במהלך ההכשרה הדבר מחמיר ופוגע ביכולת הביצוע, ולמרות זאת לא ידוע לי שפסלו גברים אלו משירות בתפקידי לחימה. ההיפך הוא הנכון - הומלץ לבדוק ולטפל על מנת למטב את יכולת הביצוע.

51. די בדוגמאות אלה כדי להגיע למסקנה כי יש לבחון את הדרישות עפ"י העולה מתוך ממצאים עדכניים בספרות, כאשר ההערכה היא כי אחוז הנשים אשר יעמדו בדרישות יעלה.

ד. מודל בלתי שוויוני מטעמים לא ענייניים

52. כפי שניתן להיווכח, המודל המוצע כשלעצמו עומד בניגוד ללשון החוק המפורש, ומותר את כלל התפקידים חסומים בפני נשים, חלף פתיחת כלל התפקידים וסגירת תפקידים ספציפיים.

53. יודגש כי לא קיים 'מודל' מקביל לגברים, והזכרים המבקשים להתגייס לאותן היחידות בדיוק אינם נדרשים לעמוד ב'ספים פיזיולוגיים' ומודלים תיאורטיים כנדרש מהנשים.

54. למעשה, מדובר בניסיון מצד הצבא "להכשיר את השרץ" ולבצע "מעקף" חוקי להותרת הנשים מחוץ לתפקידי הלוחמה ככלל ולוחמת החוד בפרט, כאשר עצם המצאת מודל תיאורטי הבוחן התאמת נשים בלבד לתפקיד הקונקרטי תוך התעלמות מהצורך המקביל הנובע מטענות הצבא- בדיקת התאמתם של גברים לאותו התפקיד הינו מודל שאינו שוויוני במהותו.

55. אבהיר, גם לו נטול קבוצת גברים רנדומלית - אף היא תורכב מ"תת קבוצות" אשר ניתן לייחס להן מאפיינים נבדלים בעלי רלוונטיות לתפקיד הקונקרטי, כך שלכאורה, לפי גישת צה"ל - נדרש להמציא ולהחיל "מודל תיאורטי" נבדל עבור כל קבוצת השתייכות.

56. במסגרת מסמך סיכום עבודת הצוות הרב זרועי נטען על ידי צה"ל כי מאחר והשירות הצבאי בו הינו שירות חובה, קמה לו אחריות מוגברת כלפי המשרתים בו באופן המכתיב "תפיסה על פיה יש לצמצם עד כמה שניתן את הסיכוי לפציעה..". אשר בעטיה נדרש כביכול להקפדה יתרה על בריאות חייליו – מעבר לנדרש בצבאות זרים (ראה עמ' 12-13 למסמך). אם כך, מדוע המודל התיאורטי אמור לחול על נשים בלבד ואינו מעמיד תנאי סף לגברים ונשים כאחד, אשר "ישמרו" גם על החיילים הזכרים המשרתים בשורותיו?

ה. המשמעות המעשית של החלת "המודל התיאורטי": הדרת נשים (והן בלבד) מיחידות החוד

57. עמדת בנייר עמדותי הקודם בהליך על כך שהחובה החוקית היא בגיוס שוויוני לכלל היחידות, כך שעל פי החוק מחויב הצבא לאפשר לנשים (מתאימות, כמובן) להתגייס לכלל היחידות הקרביות – בהן גם יחידות החוד.

58. באימוץ 'המודל התיאורטי' נראה שהצבא מצא דרך "יצירתית" לעקוף עמידה בדרישה חוקית זאת, ולהותיר את אותן היחידות 'מועדון סגור' לגברים בלבד.

59. העותרות בהליכים שבכותרת – נשים צעירות ומצוינות, בעלות כושר גופני קרבי-מבצעי, יכולות מוכחות ומוטיבציה גבוהה, אינן עומדות, רובן ככולן, בתנאי 'המודל התיאורטי'.

60. האמת הפשוטה היא, כי מעטות הנשים – אם בכלל קיימות – אשר תעמודנה בדרישות הגופניות המופרכות של המודל התיאורטי ותהיינה גם בעלות היכולת המבצעית והמוטיבציה הנדרשת לצלוח מסלול קרבי ביחידות חוד.

61. אני סבורה כי צה"ל אימץ פתרון יצירתי בדמות נוסחה בהנחה כי בית המשפט הנכבד יימנע מבחינתה לעומק ומתיחת ביקורת עליה.

62. כך, הצבא אמנם עשה מסלול ארוך יותר – בו נדרש לספק תשובות שעד כה לא סיפק, ונדרש לעבודת מטה שעד כה לא ביצע – אך הוא דאג לבסוף להגיע לאותה הנקודה והיא הימנעות מוחלטת מגיוס נשים ליחידות חוד.

ו. דרישת הסף העניינית היחידה – הליכי מיון וסינון אחידים לכלל המתגייסים, בלא קשר למינם

63. לאחר שעמדנו על כך שנתוני האמת שנאספו מצבאות מודרניים אחרים שהשכילו לשלב נשים בשורותיהם מלמדים כי מדובר בהצלחה, המסקנה המתבקשת הינה כי הגיעה העת ליישם זאת גם בצה"ל, כאשר הנרטיב הנכון צריך להיות "האדם הנכון במקום הנכון".

64. כידוע, גיוס ליחידות החוד בצבא מותנה בימי סירות וגיושים מורכבים ומאומצים שלעיתים משתרעים על פני שבוע ימים. לצבא מנגנוני סינון למועמדים מתאימים ליחידותיו השונות.

65. עמדותי המקצועית היא, שכשם שישנם גברים בעלי המסוגלות לעבור את מנגנוני הסינון הצה"ליים הקפדניים כך ישנן גם נשים שמסוגלות, וכי יש לאפשר לכלל המועמדים – בלא קשר למינם – להשתבץ ביחידה המתאימה ליכולותיהם.

66. מבחני ה-ACFT וה-OPAT המוזכרים לעיל הינם יישום דה פקטו של עקרון "האדם הנכון במקום הנכון" - מבחן אחיד המציג סטנדרט אחיד לכל חייל או חיילת המבקשים להתקבל. זהו העיקרון שצריך לעמוד לרגלי צה"ל ועל פיו עליו להתנהל ולקבל החלטותיו, כאשר החלטת מודלים וסננים ניסיוניים שונים על מין אחד בלבד הינה התנהלות שאינה מתקבלת על הדעת, **נעדרת כל הצדקה מקצועית**, מעשית ובוודאי לא חברתית-נורמטיבית.

67. לסיכום, אכן ישנם הבדלים פיזיולוגיים בין נשים לגברים אך הם אינם מהווים מגבלה פיזיולוגית ו/או פסיכולוגית לשירות נשים - ובהצטיינות- ביחידות צבא מובחרות. על צה"ל, אם כן, החובה לערוך הליכי מיון וסינון אחידים לכלל המתגייסים, מבוססי יכולות הפרט ולא המגדר.

ז. מסקנה : יש ליתן לנשים את אותה ההזדמנות בדיוק כפי שזו ניתנת לגברים

68. אין לקבל את "המודל התיאורטי", הנוסחה אשר עומדת בבסיסו, ודרישות הסף שקבע צה"ל באופן אוטומטי אלא נדרש לבחון אותם בעיניים מקצועיות ולכל הפחות בעיניים מפקחות. בחינה שכזו, תוביל בהכרח למסקנה כי אין לאמץ את המודל ואין לעשות בו כל שימוש.

69. משישנן נשים מצוינות, בעלות מוטיבציה ויכולות מבצעיות גבוהות, אין זה סביר ואין זה רצוי שלא לאפשר להן להתמייין ליחידות החוד, בדיוק באותו האופן בו מתמיינים גברים.

70. אין למנוע מנשים את האפשרות להתגייס ליחידות החוד כל עוד עומדות הן בתנאי סף ברורים ומוצדקים החלים על גברים ונשים כאחד, בוודאי שלא באצטלה לא נכונה של נימוק פיזיולוגי-רפואי.

71. אוסיף במאמר מוסגר כי מצער הדבר ש- 27 שנים לאחר בג"צ אליס מילר צבא הגנה לישראל ממציא מודלים תיאורטיים לנשים בלבד במקום לעשות בדיקה אמיתית של הדרישות המבצעיות של כל תפקיד ותפקיד בצבא וקביעת מבחני מיון זהים לגברים ולנשים הנדרשים על מנת להצליח בתפקיד כפי שקבעה ועדת שגב בשנת 2007 וועדת מפקד מ"זי ב 2010!

נעמה קונסטמניני
פרופ' לרפואה
מ.ר. 17916